

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้ วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีรายละเอียดการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. หลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้ว คุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน

879 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 275 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 727)

1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.2.1 ตัวแปรอิสระ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งมีผลต่อการประหยัดของนักศึกษา คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ความมีวินัย เพศ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การเลียนแบบครู-อาจารย์

1.2.2 ตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงเหตุและผล คือปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม ได้แก่ การเลียนแบบสื่อในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

1.2.3 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นผลลัพธ์ คือ การประหยัดของนักศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของนักศึกษา ซึ่งแบบสอบถามได้แบ่งออกตามตัวแปรต่าง ๆ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ความมีวินัย เพศ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การเลียนแบบครู-อาจารย์ ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม ได้แก่ การเลียนแบบสื่อในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง(Path Analysis) หรือสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM)

โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) (Jorskog, Karl & Sorbon. 1998:70) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดของนักศึกษาโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Level of Significant 0.05)

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ พระสงฆ์ที่เชี่ยวชาญในการอบรมคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นอาจารย์บรรยาย นักวิชาการ นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษาจำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ โดยการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะ และการทำบันทึกภาพ ทุกเนื้อหา และทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการถอดข้อความ เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัย และการปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. นำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้จากการและประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการแต่งตั้งอีกครั้ง และพัฒนาปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในการศึกษาระยะที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 การประเมินผลของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน การวิจัยในระยะนี้ เป็นขั้นตอนการทดลองการใช้รูปแบบการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ตัวแปรที่ใช้ทดลอง

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัด ของนักศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม คือ การประหยัดของนักศึกษา และตัวแปรอิสระในการวิจัย ระยะที่ 1 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ การเลียนแบบผู้ปกครอง การเลียนแบบครู-อาจารย์ บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) ความมีวินัย การเลียนแบบสื่อ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดก่อนการทดลองและหลังทดลอง ได้แก่ แบบสอบถาม

3.2 แบบวัดตัวแปรอิสระในระยะที่ 1 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิธีการดำเนินการ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi - Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลอง เป็น Pretest

4.2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประหยัด

4.3 ทำการเก็บข้อมูลหลังทดลองกับกลุ่มทดลอง เป็น Posttest

4.4 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการ

5. การประเมินผลรูปแบบ การวิจัยในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามาปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง เป็นเวลา 4 เดือน จากนั้นนำผลการทดลองที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ การวิจัย ระยะที่ 3 โดยเปรียบเทียบข้อมูลก่อน และหลังทดลองด้วย MANOVA (Repeated Measure)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัย

คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 275 คน พบว่า ส่วนมากเป็นเพศชายโดยมีจำนวน 138 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.2 และเป็นเพศหญิงจำนวน 137 คนคิดเป็นร้อยละ 49.8 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยที่ ช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน บิดาและจำนวน 101 คนคิดเป็นร้อยละ 36.70 บิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันจำนวน 107 คนคิดเป็นร้อยละ 38.90

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้สถิติสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model) โดยใช้โปรแกรม LISREL เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) หรือ ปัจจัยเชิงสาเหตุสมการเชิงโครงสร้างอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรต้น และตัวแปรต้นกลางที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้แก่ การ เลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด (Parents) (Beta=-.560) รองลงมาคือการ เลียนแบบครู-อาจารย์ (Teacher) (Beta=-.389) อันดับที่ 3 บุคลิกภาพ Personality (Beta=-.296) อันดับที่ 4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) (Income) (Beta=-.219) อันดับที่ 5 การ เลียนแบบสื่อในการประหยัด (Imitating Media) (Beta=.450) และความมีวินัย (Rule) (Beta=- .156) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination) $R^2 = 0.488$ ซึ่งแสดง ว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระทุกตัว มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การประหยัดของนักศึกษา (Saving) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอด ข้อความในการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 นำมา สร้างเป็นร่างในรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้ ชุดกิจกรรมที่มีต่อการประหยัด เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาการประหยัด ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม 9 กิจกรรม ที่ใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ เทคนิค บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง และปฏิบัติจริง มาบูรณาการกับการจัดกิจกรรมการประหยัด การดำเนินการประกอบด้วย กิจกรรมการปฐมนิเทศ กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่าย กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน กิจกรรมการเก็บออมเงิน กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด กิจกรรมค้นหาแม่แบบ กิจกรรมวิเคราะห์แม่แบบ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

3.2 ผู้วิจัยได้จัดการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) โดยการนำร่างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น มานำเสนอที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นกับกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญ เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย พระสงฆ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอบรมคุณธรรม จริยธรรม นักวิชาการ นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา โดยใช้เวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำเสนอข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของกลุ่มตัวเองมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่เพื่อร่วมกันวิพากษ์ (Brain Storming) และนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งพบว่า ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการเสนอไว้ ดังนี้คือ ประกอบด้วย กิจกรรมการปฐมนิเทศ กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่าย กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน กิจกรรมการเก็บออมเงิน กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด กิจกรรมค้นหาแม่แบบ กิจกรรมวิเคราะห์แม่แบบ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ โดยสรุปจากการนำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา โดยผู้วิจัย มีจำนวน 5 กิจกรรม และผลจากการประชุมปฏิบัติการเพื่อพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา ได้มีกิจกรรมเพิ่มเติมอีก 4 กิจกรรม รวมเป็น 9 กิจกรรม

3.3 ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ที่ได้ ปรับปรุงแล้ว ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการแต่งตั้งอีกครั้ง และพัฒนาปรับปรุงตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 โดยใช้ผล การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ให้คะแนนโดยวิธี Rating Scale 5 อันดับ และคัดเลือกกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-5 เป็นกิจกรรมที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่ง จำนวน 9 กิจกรรม ดังนี้

3.3.1 กิจกรรมการปฐมนิเทศ

3.3.2 กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

3.3.3 กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน

3.3.4 กิจกรรมการเก็บออมเงิน

3.3.5 กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา

3.3.6 กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์

มากที่สุด

3.3.7 กิจกรรมค้นหาแม่แบบ

3.3.8 กิจกรรมวิเคราะห์แม่แบบ

3.3.9 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

3.4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การวิเคราะห์ค่าสถิติ Repeated Measure MANOVA การเปรียบเทียบโดยการ ทดสอบ Multivariate จากการพิจารณาก่อนและหลังการดำเนินตามรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้การวัดด้วย วิธี Pillai's Trace, Wilks's Lambda, Hotelling's Trace และ Roy's Largest Root พบว่า มีค่า Significant ที่ระดับ .001 แสดงว่าคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าคะแนนหลังการดำเนินงานสูงกว่าก่อน การดำเนินงาน ซึ่งสรุปตามสมมติฐานได้ว่าการจัดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดีขึ้นหลังจากได้ดำเนินงานตาม

รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบ Univariate Tests เพื่อเปรียบเทียบแต่ละตัวแปรพบว่า กิจกรรมการปฐมนิเทศ กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน กิจกรรมการเก็บออมเงิน กิจกรรมการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และ โทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด กิจกรรมค้นหาแม่แบบ กิจกรรมวิเคราะห์แม่แบบ กิจกรรมปัจจัยนิเทศมีค่า Significant ที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อให้ได้รูปแบบ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ความมีวินัย เพศ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ปัจจัย สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การเลียนแบบครู-อาจารย์ ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม การ เลียนแบบสื่อในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด โดยแสดงความสัมพันธ์เชิง สาเหตุของปัจจัยที่แสดงอิทธิพลส่งผล โดยทางตรงและทางอ้อม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สมการเชิง โครงสร้าง ด้วยโปรแกรม LISREL เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) โดยมีระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อยู่ 6 ตัวแปร ได้แก่ การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด รองลงมาคือการเลียนแบบครู-อาจารย์ อันดับที่ 3 บุคลิกภาพ อันดับที่ 4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) อันดับที่ 5 การเลียนแบบ สื่อในการประหยัด และความมีวินัย ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระทุกตัว มีอิทธิพล ต่อตัวแปรตาม คือ การประหยัดของนักศึกษา Determination $R^2 = 0.488$ และผู้วิจัยได้นำปัจจัย ทั้ง 6 มาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ตามแนวคิด มิลเลอร์ (Miller, อ้างอิงจาก สวมนา พรพัฒน์กุล, 2522 : 2 – 1) การเลียนแบบจะเกิดขึ้นจากการพอใจในการเรียนรู้ ผลจากการเรียนรู้ที่น่าพอใจนี้เองทำให้เกิดแรงขับในการเลียนแบบขึ้น การปฏิบัติเช่นนี้เด็กต้องการทำเลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เขารัก และด้วยวิธีการเลียนแบบนี้เองที่จะทำให้เด็กได้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดเห็นคุณค่า ข้อห้าม และหลักศีลธรรมต่าง ๆ จากบุคคลที่เขารักและใกล้ชิดด้วยซึ่งสอดคล้องกับ พันคำ มีโพทอง (2533 : 91 – 109) ได้ทำการศึกษาค่านิยมพื้นฐานห้าประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปริมาณการได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองสูง จะมีความเข้มแข็งทั้งด้านความรักชาติ ด้านประหยัดและอดออม ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการพึ่งตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองในปริมาณต่ำ

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่-.560 ทั้งนี้เพราะการเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีอย่างมีนัยสำคัญ การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

หลังจากการทดลองรูปแบบการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของเพิ่มจาก 2.30 เป็น 4.75

1.2 การเลียนแบบครู- อาจารย์

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การเลียนแบบครู- อาจารย์ตามแนวคิดของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 79) กล่าวว่า สถาบันการศึกษา และครู-อาจารย์มีหน้าที่ในด้านการอบรมสมาชิกในสังคม ให้รู้จักระเบียบแบบแผนของสังคม ด้านการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคม และด้านทำหน้าที่ถ่ายทอด สะสม พัฒนา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งการจัดระเบียบสังคม ซึ่งคล้ายกับคมคาย ชินอม (2534 : 59 – 60) ได้ทำการศึกษา ผลการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรม การประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 48 คน สุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิม และการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติซึ่งสอดคล้องกับเอริสา มโนธรรม (2550 : 106) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า การเลียนแบบครูในการประหยัด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีการเลียนแบบครูในการประหยัดมาก มีการประหยัดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตามอย่างครูในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้เงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อตนเอง และครอบครัว ได้แก่ ครูซื้อของที่มีประโยชน์ ไม่ใช่ซื้อของตามผู้อื่น หรือตามอย่างในสื่อโฆษณา และรู้จักจัดสรรเงินส่วนหนึ่งในการอดออม ดังที่ วิล ไต้ สมจิตสมคิด (<http://come.to/wilai>) กล่าวว่า ครู- อาจารย์ มีบทบาทมากในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรม ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างให้นักเรียนในเรื่องการรักษาสัญญาในด้านการประหยัด เด็กและเยาวชนจะเลียนแบบครูอาจารย์ โดยที่เด็กคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับพวกเขาที่จะต้องปฏิบัติ

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การเลียนแบบครู- อาจารย์ในการประหยัด มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่ -.389 ทั้งนี้เพราะการเลียนแบบครู- อาจารย์ในการประหยัด เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ การเลียนแบบครู- อาจารย์ในการประหยัด ทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเลียนแบบครู- อาจารย์ในการประหยัด

หลังจากการทดลองรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ เพิ่มจาก 2.26 เป็น 4.73

1.3 บุคลิกภาพ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ตามแนวคิดไอแซงค์ (Eysenck, 1969 : 253) กล่าวว่า การพิจารณามุขภาพแสดงตัวและเก็บตัวได้จากการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วม การเข้าสังคมหรือการแยกตัว การเข้าใกล้หรือการถอยหนี การกระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา ความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอลล์และลินซี (Hall, &

Lindzey, 1975 : 89 – 91) ให้ความเห็นว่า บุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 2 มิติ (Dimensions) คือ มิติที่มักแยกตัวเอง เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์ หรือที่เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion) และคล้ายกับศรีเรือน แก้วกังวาล (2547 : 5) กล่าวว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและส่วนภายใน บุคลิกภาพภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา ภาษามารยาท การแต่งตัว วิธีพูดจา การนั่ง การกิน ส่วนบุคลิกภาพภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ความใฝ่ฝัน ประสิทธิภาพ ปรัชญาชีวิต ค่านิยม ความสนใจ บุคลิกภาพของบุคคลเป็นลักษณะสากลของมนุษย์ที่เรียกกันว่า “เฉพาะตัว” ดังที่เอริสตา มโนธรรม (2550 : 107) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีการประหยัดมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ได้แก่ นักเรียนที่ชอบเข้าสังคม ชอบงานสร้างสรรค์รื่นเริง มีเพื่อนมาก ช่างพูดช่างคุย ไม่ชอบการเรียนรู้ หรือการทำงานตามลำพัง ชอบความสนุกสนาน มองโลกในแง่ดี จึงมองเห็นว่าการประหยัดเป็นสิ่งที่ดี รู้จักเก็บออมเงินไว้เพื่อจะได้เข้าสังคม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน สอดคล้องกับ สุจินดา เต็มสังข์ (2553 : 64) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของพนักงานบริษัท เกรียง ไทยวัฒนา กรุ๊ป จำกัด กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของพนักงานบริษัทเกรียง ไทยวัฒนา กรุ๊ป จำกัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าพนักงานที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีการประหยัดมาก ทั้งนี้เพราะพนักงานที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ได้แก่พนักงานที่ชอบเข้าสังคม ชอบงานสร้างสรรค์รื่นเริง มีเพื่อนมาก ช่างพูดช่างคุย หรือการทำงานตามลำพังชอบความสนุกสนาน มองโลกในแง่ดี จึงมองเห็นว่าการประหยัดเป็นสิ่งที่ดี รู้จักเก็บออมเงินไว้เพื่อจะได้เข้าสังคม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ดังที่ ลักขณา สิริวัฒน์ (2549: 142) กล่าวว่า บุคลิกภาพแบบเปิดแสดงตัว จะมีลักษณะตรงกันข้ามกับแบบเก็บตัว ซึ่งจะสนใจสิ่งแวดล้อม ชอบเข้าสังคม เปิดเผยมิเพื่อนมาก ไม่ชอบเก็บความทุกข์ แต่จะพูดระบายให้คนอื่นจนหมด มักจะสนใจเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกมากกว่าสนใจในเรื่องของตนเอง

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ในการประหยัด มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่-.294 ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพการประหยัด เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ บุคลิกภาพในการประหยัด ทำให้นักศึกษาเกิดเข้าใจถึงความสำคัญว่าบุคลิกภาพของตนเองเป็นอย่างไร

หลังจากการทดลองรูปแบบการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ เพิ่มจาก 2.45 เป็น 4.73

1.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้)

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) มีความสำคัญอย่างมากกับการประหยัดของนักศึกษาในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สิปปนนท์ เกตุทัต (2533 : 168 – 175) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของไทยที่เน้นการก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Country : NIC) เด็กและเยาวชนเป็นประเด็นที่ควรสนใจในสถานการณ์ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงจะมีผลเอื้ออำนวย หรือขัดต่อการเตรียมพร้อมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างไรบ้าง การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าเชิงวัตถุ ก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวัตถุหรือจิตใจ โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดของเยาวชน ซึ่งเสนอเป็นภาพลักษณ์ได้ 3 กลุ่ม คือ

1.4.1 เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีโอกาสทางสังคมและได้เปรียบกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากมีสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวอยู่ในฐานะที่ร่ำรวยแค้นอดคัด และอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ในเขตเมืองหลวงที่มีความเจริญก้าวหน้า เด็กหญิงมีโอกาสเท่าเด็กชาย หากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก ความต้องการเชิงวัตถุได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรืออาจมากเกินไปความต้องการแต่ขาดความอบอุ่นทางจิตใจ เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ การศึกษาทางจิตวิทยาบอกว่า เด็กเหล่านี้จะมีแนวโน้มที่จะดิ้นรนให้ได้รับการเอาใจใส่เชิงลบเมื่อทำผิด แม้จะถูกดูค้ำก็ยังดีกว่าไม่ได้รับการเอาใจใส่ เด็กมองโลกในแง่ไม่ดี หวาดระแวงต่อบุคคลและเรียกร้องการตอบสนองจากสังคม

1.4.2 เด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐกิจใหม่ เป็นเด็กที่เคยยากจน ด้อยโอกาสในสังคมแต่พ่อแม่รวยขึ้น เนื่องจากที่ดินในเขตความเจริญทางเศรษฐกิจ เมื่อขายที่ดินก็มักจะอพยพมาใช้ชีวิตอยู่ในเขตชุมชน ใช้เงินแสวงหาความสุขทางวัตถุ มีแนวโน้มที่จะฟุ้งเฟ้อจับจ่ายใช้สอยอย่างไม่รู้คุณค่า ดังนั้นการปลูกฝังความรู้สึกที่ดีงามในหมู่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ จึงต้อง

เน้นให้เกิดสติปัญญาและความนึกคิดที่จะใช้ชีวิตตนเองสร้างอนาคตของตนเองได้ และดำรงชีวิตอย่างรู้จักประมาณตน

1.4.3 เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนห่างไกลความเจริญ เป็นเด็กที่ด้อยทางสมองและร่างกาย เป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสที่สุดในสังคมเพราะเกิดในครอบครัวที่เป็นชานาชาวไร เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่น้อยเนื้อต่ำใจได้ง่าย หากไม่ได้รับการช่วยเหลือให้ถูกทางอาจเป็นทรัพยากรที่ขาดการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งคล้ายคลึงกับสตูดีย์ จันท์แซมซ้อย (2550: 72) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนด้านการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 472 คน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางลบต่อการวางแผนด้านการเงิน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองรายได้สูง ทำให้มีการวางแผน ด้านการเงินไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีผู้ปกครองรายได้สูง ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็น นักศึกษามีความคิดและการตัดสินใจในการใช้เงินไม่ดีและ ประดิพันธ์ อูปรมัย (2532: 263) ได้กล่าวว่า บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่าง และปกป้องลูกเกินไป ทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควร

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่ .219 ทั้งนี้เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีอย่างมีนัยสำคัญ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) ทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) บิดามารดาที่รายได้สูงหรือต่ำ จะมีผลต่อการศึกษาและการประหยัดของนักศึกษาและในขณะเดียวกันจะตระหนักถึงการใช้จ่ายเกินฐานะ

หลังจากการทดลองรูปแบบการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ เพิ่มจาก 1.95 เป็น 2.45

1.5 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม ได้แก่ การเลียนแบบสื่อ

จากการวิจัยพบว่า การเลียนแบบสื่อมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด กฤติกา สีลาแพะ (2544 : 43) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ความ

คิดเห็น ค่านิยม เจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก และนับวันสื่อมวลชนก็ยิ่งทวีความสำคัญในการเป็นสถาบันสังคมที่มีบทบาทถ่ายทอดค่านิยม เจตคติต่าง ๆ ให้แก่เด็กและคนในสังคมมากขึ้นคล้ายกับกับยูวตี เทียร์ประสิทธิ์ (2536 :123) อธิบายอิทธิพลของสื่อมวลชนว่า วิทยุเป็นวิทยุแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่าง ๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน และอิทธิพลของสื่อมวลชนจะครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตวัยรุ่นเหมือนกับงานวิจัยสาวิตรี สุตรา (2539 : 66 – 70) ได้ทำการศึกษา การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการออมของชาวชนบทในจังหวัดสุรินทร์ ผลจากการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการออม ทักษะคิดเกี่ยวกับการออม และพฤติกรรมการออมของประชาชน

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม ได้แก่ การเลียนแบบสื่อมีผลต่อการประหยัดต่อนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่ .450 ทั้งนี้เพราะการเลียนแบบสื่อเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมีนัยยะสำคัญ การเลียนแบบสื่อทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการการเลียนแบบสื่อและในขณะเดียวกันจะตระหนักถึงอันตรายของการเลียนแบบสื่อด้วยซึ่งผู้วิจัยมีแนวทางดังนี้คือ

1.5.1 การการเลียนแบบสื่อที่ถูกต้อง คือ การให้ความรู้การเลียนแบบสื่อที่มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและมากพอที่จะทำให้ให้นักศึกษาเข้าใจและนำไปปฏิบัติ โดยนักศึกษาในกลุ่มทดลองต่างเห็นสอดคล้องกันว่า ที่ผ่านมามีความรู้ทางการเลียนแบบสื่อที่พวกเขาู้ ยังมีไม่มากพอจนทำให้เกิดความเข้าใจผิดและขาดการเชื่อมต่อการนำไปใช้ในชีวิตรจริง แต่เมื่อผ่านการทดลองของรูปแบบของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทำให้พวกเขาสามารถเข้าใจและแยกแยะการเลียนแบบสื่อได้มากขึ้น

1.5.2 การเลียนแบบสื่อที่ถูกต้อง คือการให้นักศึกษารู้และสามารถประเมินด้วยตนเองได้ว่า ตัวเองอยู่ในการเลียนแบบสื่อหรือตัวแบบอย่างไร และให้ความรู้ถึงอันตรายและผลประทบที่เกิดจากการเลียนแบบสื่อ ซึ่งจากการทดลองและประเมินผลพบว่า ก่อนการทดลอง นักศึกษาเกือบทุกคนมีความรู้ในการประเมินว่าตนเองเลียนแบบสื่อหรือไม่ โดยสิ่งที่นักศึกษาเข้าใจคือ การการเลียนแบบสื่อ คือบุคคลที่มีเงิน อยู่ในวงสังคมที่อยู่ดีกินดี ดังนั้นนับได้ว่า กลุ่มทดลองยังมีการเข้าใจที่ไม่ถูกต้องมากนัก แต่เมื่อผ่านการทดลอง นักศึกษาสามารถประเมินตนได้อย่างถูกต้อง และจากความรู้ทางการเลียนแบบสื่อที่ให้นักศึกษา ทำให้นักศึกษาตระหนัก

ถึงอันตรายและกลัวที่จะมีอันตรายจากการเลียนแบบสื่อ ซึ่งทำให้ในช่วงเวลาของการทดลอง นักศึกษาที่มีการเลียนแบบสื่อหรือตัวแบบที่จะเป็นตัวเอง

1.5.3 การให้ความรู้การเลียนแบบสื่อ และอีกกลุ่มหนึ่งที่สำคัญและมีนัยสำคัญมากคือ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักศึกษา โดยในการทดลองนักศึกษามาจากสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันมีรายได้มากน้อยไม่เท่ากันมีเวลาให้ความรู้ไม่เหมือนกัน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทำให้ตนเองรู้ว่า การเลียนแบบมีประโยชน์และมีโทษอย่างไร ในขณะเดียวกันนักศึกษานในกลุ่มทดลองเกินกว่าครึ่ง กล่าวในทิศทางเดียวกัน ว่าที่ผ่านมามาดนหลงเลียนแบบสื่อที่พบเห็นในสื่อต่าง ๆ ในทางที่ผิด

หลังจากการทดลองรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของการเลียนแบบสื่อเพิ่มจาก 2.29 เป็น 4.75

1.6 ความมีวินัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ความมีวินัยในการประหยัด ตามแนวคิดของ อุมพร ตรังคสมบัติ (2542 : 26 – 28) ได้กล่าวถึง การฝึกวินัยเป็นสิ่งสำคัญกล่าวคือการอบรมระเบียบวินัย เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของเด็ก พ่อแม่จำเป็นจะต้องสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ และขอบเขตของพฤติกรรมนั้นมีอยู่แค่ไหน ลูกจำเป็นจะต้องรู้จักกฎเกณฑ์ การฝึกวินัย คือ การสอนเด็กให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เมื่อเด็กยังเล็ก ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะพ่อแม่จะต้องเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมของเขา และด้วยการอบรมอย่างเสมอต้นเสมอปลายตั้งแต่เล็ก เมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุมตนเองได้ในที่สุด และนั่นคือ เป้าหมายสูงสุดของการฝึกวินัย คือ การที่บุคคลจะดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง จะรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ มีความสามารถที่จะบังคับตนเอง และควบคุมตนเองได้ดี โดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์อื่นๆ มาคอยควบคุมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สำเนียง พิมปัดชา (2547 : 100-102) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัดทรัพย์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงสวนพัฒนา อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 12 คน การวิจัยปฏิบัติการด้วยกลยุทธ์ การประชาสัมพันธ์ การศึกษาคูณการอบรม เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์และทดสอบคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนในวงรอบที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 28.60 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนเห็น

ความสำคัญของการประหยัด ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการที่นักเรียนไม่เคยออมทรัพย์เคยใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เมื่อได้รับการพัฒนาเริ่มให้ความสนใจออมทรัพย์ รู้จักใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นสำหรับชีวิต รู้รักษารายได้ระหว่างเรียนและเห็นคุณค่าของสิ่งของทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมมากขึ้น ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 35.77 ซึ่งอยู่ในระดับสูงนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายทุกคนเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สนใจฝึกทักษะการประดิษฐ์ของใช้ไว้ใช้ ซึ่งคล้ายกับกับโกเมน กวีลลิตี (2548 : 78-80) ได้ศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการประหยัด โรงเรียนชุมชนนาจารย์วิทยา อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 37 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ด้วยการวิจัยปฏิบัติการโดยใช้กลยุทธ์กัลยาณมิตรนิเทศ การสร้างศรัทธา การสาธิตรูปแบบการส่งเสริมวิสัยทัศน์นักเรียนในเรื่องการประหยัด การร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการ ผลจากการศึกษาค้นคว้าในวงรอบที่ 1 พบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามมีเวลาน้อยในการดำเนินการและการจัดหากิจกรรม การดำเนินการควรใช้เวลามากพอสมควร ทั้งนี้สืบเนื่องจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายยังยึดติดพฤติกรรมเดิม ๆ คือเล่นมากเกินไป ผู้ศึกษาค้นคว้าและคณะครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงร่วมประชุมกันเพื่อดำเนินการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมสวดขอดนักร้องประหยัด และกิจกรรมเพื่อนบอกเพื่อนในวงรอบที่ 2 ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าก็ต้องคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการเสริมแรงให้รางวัลโดยคิดดาวและประกาศรายชื่อหน้าชั้นสำหรับนักเรียนที่ทำกิจกรรมได้ดี แต่มีนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายเพียง 2 คน ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ แต่ก็ยังเป็นเพียงประเด็นที่ไม่สำคัญ

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความมีวินัย มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลอยู่ที่ .156 ทั้งนี้เพราะความมีวินัยสามารถสร้างให้นักศึกษาประหยัด เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีอย่างมีนัยสำคัญ ความมีวินัยในการประหยัด ทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย

หลังจากการทดลองรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ เพิ่มจาก 2.27 เป็น 4.74

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลจากการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครอง ได้ทราบข้อมูลเพื่อพิจารณา สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนา หรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการประหยัด และเหมาะสม ไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการประหยัดของนักศึกษา หรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีการประหยัดและเหมาะสม ดังนี้

1.1 การเลียนแบบสื่อในการประหยัด ทั้งผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู- อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีการการเลียนแบบสื่อ ในการประหยัด ตั้งแต่เล็ก ๆ โดย นำสื่อที่มีการประหยัด หรือสื่อที่แสดงถึงการประหยัดมาสอนให้นักศึกษาได้รู้และเข้าใจ

1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) ทั้งผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู- อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีน้อยใช้น้อย และมีมากก็รู้จักเก็บออม

1.3 ความมีวินัย ทั้งผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกความมีวินัยตั้งแต่เล็ก ๆ ให้นักศึกษามีความพยายาม ในการเตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต เมื่อนักศึกษาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพ และความรับผิดชอบอย่างถูกต้อง หากนักศึกษารักษาระเบียบวินัยดี เมื่อขณะศึกษาอยู่ในระเบียบย่อมมีผลหรือส่งผลตาม ไป เมื่อนักศึกษาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

1.4 การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด ทั้งผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ผู้สอน ควรมีการจัดกิจกรรม จัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับการประหยัดเพื่อเปิด โอกาสให้ผู้ปกครอง และนักศึกษามีส่วนร่วมในสถาบันการศึกษา พร้อมทั้งมีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองในเรื่องของการรู้คุณค่าของเงิน การวางแผนการใช้เงินให้เกิดประโยชน์ การประหยัดคอดออม เพื่อให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่ผู้ปกครองของตนเองนั้น ได้ประพฤติปฏิบัติในเรื่องของการประหยัด และเป็นต้นแบบที่ดีให้นักศึกษาได้ประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และสังคมต่อไป

1.5 ผลการศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสนับสนุน และการจัดกิจกรรม คุณธรรม จริยธรรม ทั้งตัวนักศึกษา และทางครอบครัว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝัง จริยธรรม คุณธรรม ด้านการประหยัดให้กับนักศึกษา

1.6 ข้อค้นพบจากการศึกษาที่สำคัญพบว่า การได้รับการอบรมด้านจริยธรรมของนักศึกษามีความสำคัญต่อนักศึกษาเป็นอย่างมากดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรนำเสนอเนื้อหาที่ยกย่องคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับนักศึกษา ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังบ่มเพาะเมล็ดกล้าทางคุณธรรม จริยธรรมให้แตกหน่อออกใบในตัวนักศึกษาที่ละเล็กทีละน้อยเพื่อรอวันเติบโตใหญ่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรทางคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคมไทยต่อไป ครู - อาจารย์ จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรม จริยธรรมเป็นศูนย์กลาง โดยเชื่อมโยงวิชาการต่าง ๆ นำกระบวนการคิด การปฏิบัติมาใช้เพื่อไปสู่เป้าหมาย นั่นก็คือ สังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรม

1.7 สถาบันการศึกษาควรทำเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และหาทางส่งเสริมให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และใช้วิธีในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตน ผู้สอนควรจะอบรมสั่งสอนด้วยความรักและให้การสนับสนุนและอาจจัด โครงการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมขึ้นเป็นพิเศษ นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรหาทางส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักเลือกคบเพื่อนที่เป็นคนดี และควรจัดสถานที่พักผ่อนที่ก่อให้เกิดความรู้เพื่อช่วยพัฒนาจิตใจ และพฤติกรรม จริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด ของผู้เรียนในระดับอื่น ๆ เช่น ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผู้เรียนระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการประหยัดของนักศึกษา โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา และปัจจัยในส่วนอื่นๆ เช่น อาชีพของบิดามารดา เป็นต้นและศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

2.3 ควรพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด ได้แก่ การเลียนแบบสื่อในการประหยัดการเลียนแบบ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้) ความมีวินัย การเลียนแบบผู้ปกครอง การเลียนแบบครู-อาจารย์ การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด และบุคลิกภาพใน

การประหยัด โดยนำไปทำการทดลองเพื่อพัฒนาปัจจัยดังกล่าวซึ่งจะช่วยพัฒนาการประหยัด โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กลุ่มสัมพันธ์ การใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นต้น

2.4 ควรศึกษายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัด เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัด การพัฒนาหลักสูตรการสอนคุณธรรม จริยธรรมในสถาบันการศึกษา

2.5 การศึกษาพัฒนาทางคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาทุกระดับชั้น เพื่อเปรียบเทียบกันหรือศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อระดับคุณธรรม จริยธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY